

Åmotsfoss kraftverk, søkers kommentarer til høringsuttalelser

Arendals Vasdrags Brugseierforening

AVB innehar konsesjonen på regulering av vann i Arendalsvassdraget og AVB er dannet med hjemmel i Vassdragsreguleringsloven § 9. Vannfallseiere som ønsker å ta i bruk regulert vann til kraftproduksjon har rett til å bli medlem og forplikter seg til bestemmelser i vassdragsreguleringsloven og gjeldene vedtekter i AVB.

Det innebærer også at vannfallseiere som ikke har deltatt i utførelsen av ovenfor liggende reguleringsanlegg har rett til senere å bli medlem mot å betale den andel av omkostningene ved utførelsen.

Åmotsfoss kraftverk vil ta i bruk regulert vann fra ovenfor liggende dammer og vil som medlem eller bruker av vannfall være forpliktet til å delta i utgiftene ved anleggenes drift og vedlikehold samt eventuelle fremtidige investeringer og ansvar overfor tredjemenn.

Andelen fastsettes forholdsmessig etter verdien av den forøkende vannføring som tilføres medlemmenes vannfall ved angjeldende regulering jfr. vassdragsreguleringsloven § 9. Det tas ikke hensyn til slukeevne eller virkningsgrad. Omkostninger ved fellesanlegg, dvs, omkostninger som ikke kan knyttes til noen enkelt regulering, skal fordeles på medlemmene ut fra overnevnte prinsipper.

AVB forutsetter at tiltaket ikke medfører tekniske eller økonomiske ulemper for andre produsenter i vassdraget.

Søkers kommentar: Åmotsfoss kraftverk vil ta kontakt med AVB for nærmere samtaler om medlemskap i foreningen og kompensasjon for medeierskap i reguleringsanleggene.

Bygging av Åmotsfoss vil føre til en ulempe for Høgefoss kraftverk, ved noe forhøyet undervann spesielt ved lave vannføringer. Dette tas opp som en egen sak med Agder Energi. Ellers kan ikke søker se at Åmotsfoss kraftverk skal gi noen ulempe for andre produsenter i vassdraget.

Agder Energi

Agder Energi Vannkraft AS (AEVK) er eier av bl.a. de to kraftverkene; Berlifoss kraftverk (Fyresdalsåna) og Høgefoss kraftverk (Nisserelv), som ligger oppstrøms det konsesjonssøkte Åmotfoss kraftverk. I tillegg er AEVK bl.a. eier av reguleringsanlegget for Kjørull/Sanderhylen som er inntaksmagasin til Høgefoss kraftverk.

De to kraftverkene til AEVK har i dag samlet maksimal slukeevne på ca 88 m³/s. AEVK har anmodet NVE - i brev av 31.10.2016 - om vurdering av konsesjonsplikt for utvidelse av slukeevnen på 8 m³/s i Høgefoss kraftverk. Fortsatt at AEVK får tillatelse til denne utvidelsen og at utvidelsen realiseres, vil disse to kraftverkene da få en samlet maksimal slukeevne på ca 96 m³/s. Restfeltet mellom inntakene til Berlifoss/Høgefoss og Åmotfoss er på ca 37 km² og har en årlig gjennomsnittlig avrenning på ca 1 m³/s. Åmotfoss kraftverk har søkt konsesjon med maksimal slukeevne på 100 m³/s.

I konsesjonssøknad med vedlagte hydrologiutredninger for Åmotfoss kraftverk, er det oppgitt at Høgefoss kraftverk vil få en redusert produksjon på ca 0,5 GWh/år som følge av at vannspeilet i undervannet for Høgefoss kraftverk heves. Dette som en følge av inntaksdammen for Åmotfoss kraftverk som er planlagt å ligge på kote 157,7. AEVK har så langt ikke kvalitetssikret dette produksjonstapet, så det tas forbehold om tapets størrelse. Det forutsettes at det inngås avtale mellom Åmotfoss kraftverk og AEVK om kompensasjon for tapt produksjon i Høgefoss kraftverk dersom Åmotfoss kraftverk realiseres.

I en flomsituasjon er det i beregningene som er vedlagt konsesjonssøknaden forutsatt åpen luke (kapasitet på 120 m³/s) men kraftverk ikke i drift. Vi anbefaler at det også foretas en flomanalyse med lukket flomluke for å vurdere om det kan ha konsekvenser oppstrøms det planlagte kraftverket.

For øvrig viser vi til høringsuttalelser fra Arendals Vassdrags Brugseierforening (AVB).

Søkers kommentar: Søker vurderer en slukeevne på 100m³/s i Åmotfoss kraftverk til å være godt tilpasset Høgefoss/Berlifoss slukeevne (samlet 88m³/s-96m³/s) samt restfeltet.

Åmotfoss kraftverk vil inngå avtale med Agder Energi om kompensasjon for redusert produksjon. Søker ser det som mest hensiktsmessig å ta kontakt med AE når det forligger en konsesjon for Åmotfoss kraftverk og vilkårene for denne er kjent.

Flomberegningene er utført med kraftverk ute av drift (kapasitet 100m³/s) og damluke lagt ned (kapasitet 120 m³/s). Sannsynligheten for svikt i begge systemer samtidig virker lav, men vil kunne bli vurdert på nytt når de tekniske løsninger er kjent i detalj.

Nissedal kommune

Vi syner til brev av 11.mai 2017, der NVE legg *søknad om konsesjon for bygging av Åmotsfoss kraftverk* ut til høyring.

Nissedal kommune er generelt positive til utnytting av vasskraft til produksjon av fornybar energi, men den enkelte utbygging må vurderast opp mot dei eventuelle negative følgjene ei utbygging vil føre til.

Åmotsfoss i Nidelva ligg i eit område som kommunen ikkje kan sjå at ei utbygging vil vere i konflikt med andre sær-interesser.

Dersom ei utbygging fører til ein meir stabil vasstand mellom Høgefoss kraftverk og Åmotsfoss, er dette positivt for busetnaden i Haugsjåsund. Det vert derimot ikkje vurdert som positivt dersom den "ordinære" vasstanden skulle auke frå dagens nivå. Slik vi har lese søknaden er det sannsynleggjort at dette ikkje vil skje, og vi må ha tillit til at NVE med sin kompetanse gjer ei vurdering av dette spørsmålet.

Innbyggjarar i Haugsjåsund og kommunen sjølv er kanskje mest uroleg for om denne utbygginga vil gje høgare risiko for svært høg vasstand ved flaum. Storflaumane siste 30 år har synt at det er små marginar før bygningsmasse vil stå under vatn. Dette må vi også ha tillit til at NVE gjer ei grundig vurdering av, men vi vil likevel peike spesielt på dette. I tillegg til å sikre at risikoen for dette ikkje aukar, ber vi NVE vurdere om denne utbygginga tvert i mot kan bidra til å redusere slik risiko, ved at Åmotsfoss får ein større "sluke-kapasitet".

Søkers kommentar: Vannstanden mellom Høgefoss og Åmotsfoss vil bli mer stabil etter en utbygging. Vannstanden vil få en "bunn" på kote 157,7 ved lave vannføringer og være lik dagens situasjon fra litt over 100m³/s.

Søker ser det også slik at overløpet i kanalen til kraftverket vil bidra til å drenere vannmasser fra Åmotsfoss.

Søker ser positivt på en egen flomberegning fra NVEs side, for å kvalitets sikre den analysen som allerede er utført.

Fylkesmannen i Telemark

(Fylkesmannens uttalelser er ikke her gjengitt i sin helhet)

Fisk

Det finnes aure, abbor og sik på berørt strekning i Nidelva og Fyresdalsåna og hele influensområdet antas å være egnet gyte og oppvekstområde for disse artene. Området oppstrøms planlagt kraftverk vil sannsynligvis kunne få en forbedret effekt for fisk.

Selve Åmotfoss vil periodevis få en sterkt redusert vannføring ved etablering av kraftverket og inntaksdammen vil danne et absolutt vandringshinder og området nedstrøms vil bli negativt berørt da det her er planlagt kanalisering på en 400 m lang strekning som vil berøre potensielle gyteområder for aure.

Vi mener at det må utføres undersøkelser i hele området for temaet fisk for at kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok før konsesjonssøknaden kan tas opp til behandling. Vi viser til « Lov om laksefisk og innenlandsfisk § 35» Her framgår det at det er forbudt å stenge helt for fiskens frie gang uten konsesjon etter vannressursloven. Hvis ikke konsesjonen bestemmer noe annet skal det i elv, elvearm eller bekk være et friløp som utgjør minst en åttendedel av vassdragets bredde på hver side av midtstrømslinjen ved middels sommervannstand.

Ved etablering av dam ved Åmotfoss vil nedvandrende fisk måtte passere kraftverket og det er oppgitt opptil 20 % dødelighet for liten fisk og for stor fisk vil dødeligheten være betydelig større. Av søknaden framgår det at tiltakshaver er positiv til å bidra med avbøtende tiltak for fisk i området. Det er også antydning at fiskepassasje (trapp) kan være et aktuelt tiltak. Ny kunnskap knyttet til fisk må innhentes for å kunne angi aktuelle avbøtende tiltak og for å kunne fastsette riktig vannføring. Vi mener det er en mangel ved søknaden at fiskepassasje (trapp) ikke er tegnet inn og tatt med i søknaden.

Fylkesmannen er videre usikker på bakgrunnen for at et område nedstrøms planlagt kraftverk skal kanaliseres 0,0-0,70 m i forhold til dagens normalvannstand over en strekning på 400 meter og hvordan dette vil påvirke forholdene for fisk. Området er beskrevet i den biologiske rapporten å ha bunnsubstrat av sand og grus med gode gyte og oppvekstforhold for fisk.

Søkers kommentar: Søker sier seg enig i at fisketrapp kunne vært bedre beskrevet i søknaden. Fisketrappen er tenkt bygget med vannløpet fra kanalen til ei lita bukt ved siden av utløpet fra kraftstasjonen, se bilde og kartutklipp under.

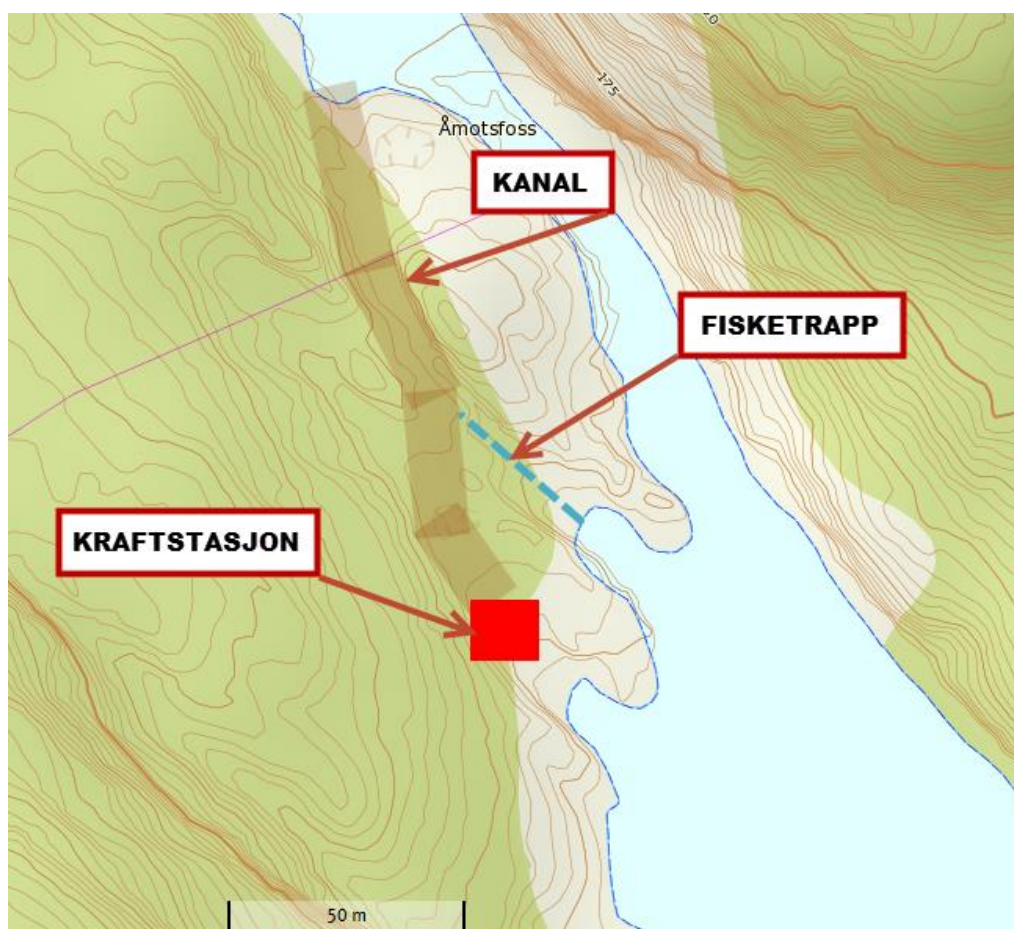
Med en konsesjon etter Vannressursloven er ikke forbudet i "Lov om laksefisk og innenlandsfisk §35" relevant.

Samlet areal av vannspeil ovenfor en dam ved Åmotsfoss og nedenfor Høgefoss/Berlifoss kraftverk vil være på cirka 400 dekar. Av de fiskearter som fins der (Aure, Sik og Abbor) er det Auren som er kjent for å være vandringsevillig i forhold til stryk og fosser. Fisken i området er som nevnt i konsesjonssøknaden småfallen, og vil ha en høy overlevelsessannsynlighet ved passering ned gjennom turbiner.

Hensikten med kanaliseringen nedstrøms kraftverket er å utnytte denne delen av fallet til kraftproduksjon også. Ett fall på 4,7 meter er i nedre grense av det som regnes som praktisk utnyttbart, så kanaliseringen er en viktig del av utbyggingen. Det utgjør også en stor prosentandel av fallet (0,7 meter av totalt 4,7 meter). En del grus og stein vil bli tatt opp av elveleiet, men det vil ligge grus/stein i kanter og bunn av kanaliseringen som vil kunne danne gyte og oppvekstforhold for fisk.

Område for utløp av fisketrapp.

Kartutklipp med fisketrapp tegnet inn.